

11.12.2020
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

Maksuneuvoston kokous

Aika 20.11.2020 klo 13.00-14.30

Paikka Teams-kokous

Maksuneuvoston puheenjohtaja Tuomas Välimäki avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleiksi maksuneuvoston neljänteentoista kokoukseen, joka toteutettiin Teams-kokouksena. Kokouksen aluksi puheenjohtaja totesi, että koronapandemian vuoksi viime kevään maksuneuvoston kokous samoin kuin vuosittain toukokuussa järjestettävä Maksufoorumi oltiin jouduttu valitettavasti peruuttamaan.

Ensimmäisenä asiakohtana Jussi Terho Suomen Pankista alusti lyhyesti teemasta ”*Koronapandemian vaikutukset maksamiseen*”. Esityksessään Terho korosti, että maksujärjestelmät ovat kokonaisuudessaan toimineet hyvin pandemian aikana, ja että siirtyminen käteismaksuista lähimaksamiseen ja mobiilimaksamiseen on kiihtynyt. Tapahtuneet muutokset käytetyissä maksutavoissa heijastelevat pitkälti kuluttajien osto- ja kulutuskäyttäytymisessä tapahtuneita muutoksia. Seuranneessa keskustelussa vahvistettiin, että koronapandemialla on ollut vaikutuksia ostokäyttäytymiseen ja maksutapojen käyttöön. Kuitenkin korostettiin myös, että vasta pandemian hiivuttua voidaan nähdä, mitkä kaikki muutokset ovat pysyviä ja mitkä vain väliaikaisia. Keskustelussa nostettiin myös esiin, että suuria eroja on sekä toimialoittain että myös maantieteellisesti tarkasteltuna.

Seuraavana Suomen Pankin Kari Kemppainen kertoi maksuneuvoston pikamaksamisen työryhmän työstä: *Pikamaksamisen edistäminen Suomessa – tilannekatsaus*. Edellisessä maksuneuvoston kokouksessa sovitun mukaisesti Suomen Pankki oli käynyt kahdenväliset keskustelut palveluntarjoajien kanssa alkuvuodesta tarkoituksena selvittää SEPA-pikasiirron käyttöönoton tilanne, tulevaisuuden suunnitelmat sekä mahdolliset haasteet. Koronapandemian vuoksi työryhmä oli jatkanut työtään vasta alkusyksystä. Esityksessä todettiin, että edistystä käyttöönottilanteessa on tapahtunut, mutta tehtävää vielä riittää. Työryhmän työn keskeinen havainto oli, että palveluntarjoajat etenevät SEPA-pikasiirron käyttöönotossa vaiheittain pankki-kohtaisten liiketoimintapäätösten mukaisesti. Keskustelussa kävi ilmi, että palveluntarjoajat eivät nähneet tarvetta enemmälle koordinaatiolle mukaan lukien tiedottaminen, kun taas palvelunkäyttäjät – ainakin työryhmän kyselyyn saaduissa vastauksissa – toivoivat lisää koordinaatiota. Eurojärjestelmässä pohditaan parhaillaan tarvetta mahdolliselle yhteiselle tiedottamiselle SEPA-pikasiirtoon liittyen, ja maksuneuvoston mahdolliset jatkotoimet alueella riippuvat kirjallisen konsultaation tuloksista koskien ensi vuoden toiminnan painopistealueita.

11.12.2020
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

Maksuneuvosto sitoutui viime kokouksessaan tukemaan maksutapojen kustannuskyselyn toteuttamista. Suomen Pankin Kari Takala alusti teemalla *Maksutapojen kustannuskyselyn tulokset*, joka perustui pankeilta tähän mennessä saatuihin vastauksiin. Esityksessään Takala korosti, että yleisesti ottaen vähittäismaksutapojen tuottojen ja kustannusten tasapaino pankeille vuoden 2018 aineistolla on parantunut verrattuna vuoden 2009 datalla tehtyyn kustannusanalyysiin, mutta eroja eri maksutapojen välillä on edelleen, käteisen ollessa pankeille nettoyksikkökustannuksiltaan kaikkein kallein maksutapa. Lopullisena tavoitteena on pyrkiä selvittämään eri maksutapojen kustannuksia koko yhteiskunnan tasolla. Sen vuoksi vastauksia olisi hyvä saada vielä mahdollisimman monelta taholta, kuten kaupalta ja rahahuollon toimijoilta. Tuloksista keskustellaan laajemmin seuraavassa maksuneuvoston kokouksessa.

Seuraavana Jussi Terho Suomen Pankista alusti teemalla *Eurooppalaisen vähittäismaksustrategian tilannekatsaus & European Payments Initiative (EPI)*. Terho kertoi eurojärjestelmän marraskuussa 2019 hyväksytystä vähittäismaksustrategiasta, jonka tavoitteena on kilpailullisen ja innovatiivisen markkinan edistäminen. Hän kertasi eurojärjestelmän viisi tavoitetta vähittäismaksujärjestelmille: 1) Euroopan laajuinen kattavuus ja yhtenäinen asiakaskokemus, 2) käyttömukavuus ja kustannustehokkuus, 3) turvallisuus, 4) eurooppalainen identiteetti ja hallinto ja 5) globaali hyväksyttävyyys pidemmällä aikavälillä. Lisäksi hän kertoi myös lyhyesti eurooppalaisesta maksamisen alueen aloitteesta EPI:stä. EPI-hankkeen tavoitteena on saada aikaan yleiseurooppalainen maksutapa kivijalkakaupassa ja verkossa maksamiseen sekä myös henkilöiden väliseen maksamiseen. Hankkeessa on tarkoituksena hyödyntää SEPA-pikasiirtoa ja tuoda markkinoille eurooppalainen maksukortti ja digitaalinen lompakko. Siinä on tällä hetkellä mukana 16 pankkia viidestä maasta: Alankomaista, Belgiasta, Espanjasta, Ranskasta ja Saksasta. Keskustelussa todettiin, että Suomessa toimivilla pankeilla on kohtuullisesti tietoa EPI-hankkeesta, mutta päätöksiä mahdollisesta mukaan lähdöstä ei ole vielä tehty.

Hanna Heiskanen Finanssivalvonnasta esitti *Valvojan ajankohtaiskatsauksen*. Heiskanen kertoi uudistetun maksupalveludirektiivin PSD2:n vaikutuksista maksamisen toimialalla. Heiskanen esityksessä pohdittiin syitä, miksi PSD2:n vaikutukset ovat tähän mennessä olleet varsin vähäisiä. Syinä mainittiin mm., että sääntelyn edellyttämien tulkintojen tarve on ollut suuri, rajapintojen (Application Programming Interfaces, API) erilaisuus ja niiden valmiusaste ja testausmahdollisuudet sekä ennen kaikkea myös yleinen hämmennys ja osapuolten eriävät intressit. Keskustelussa todettiin, että PSD2 on ollut mittava hanke ja siitä saatuja oppeja on syytä hyödyntää, kun komissio lähtee edistämään syyskuussa esiteltyä ”Digital Finance”-pakettiaan.

Maksuneuvoston ensi vuoden painopistealueista ei keskusteltu, vaan kokouksessa sovittiin, että Suomen Pankin ehdottama työohjelma: 1) Pikamaksamisen laajamittaisen käyttöönoton tukeminen, 2) Käteisen saatavuuden ja käytettävyyden seurannan jatkaminen sekä 3) Eurooppalaisen vähittäismaksustrategian jalkauttamisen ja meneillään olevien hankkeiden seuranta ja analysointi lähetetään maksuneuvoston jäsenille kirjallisille kommentoille. Samalla

11.12.2020
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

kysytään myös muita mahdollisia aiheita ensi vuoden työohjelmaan sekä ehdotuksia ensi kevään Maksufoorumiin, joka on tarkoitus järjestää virtuaalisena konferenssina toukokuussa 2021.

Lopuksi puheenjohtaja kiitti osallistujia keskustelusta ja päätti kokouksen. Kevään maksuneuvoston kokouksen päivämäärän selvittäminen aloitetaan pian, ja sekin tullaan järjestämään todennäköisesti verkossa.

Maksuneuvoston varsinaisen kokouksen jälkeen pidettiin vielä *Digitaalinen keskuspankki-raha -seminaari*, jossa Suomen Pankin Aleksis Grym esitteli alueen uusimpia kuulumisia.